

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-124 /279

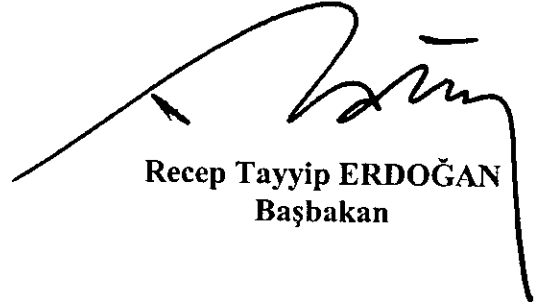
Ankara

19 / 1 / 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 12/1/2005 tarihinde kararlaştırılan "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

BAŞBAKANLIK
- Adalet
- İçişleri
- Tarım, Orman ve Köyişleri
28.1.2005 - 1/949
N.Y.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Üretilmeyen doğal bir kaynak olan toprakların kaybı ve bozulması, doğal nedenler yanında, genellikle çeşitli ihtiyaçlar için plansız ve yanlış arazi kullanımı sonucu ortaya çıkmaktadır. Madde ile, Kanunun amacının doğal veya yapay olaylar sonucu meydana gelen toprak ve arazi bozulmalarının ve kayıplarının giderilmesi olduğu ifade edilmiştir.

Madde 2- Kanunun kapsamı belirtilmiştir.

Madde 3- Kanunda geçen ifadelerin tanımları yapılmıştır.

Madde 4- Mülkiyet hakkının kullanımı sırasında toprağın fonksiyonlarını dengeli ve eksiksiz olarak yerine getirmesini sağlamak amacıyla araziye kullananların Kanun kapsamındaki önlemleri almakla yükümlü oldukları hükme bağlanmaktadır.

Madde 5- Kanunun gerektirdiği işlemlerin katılımcı, hızlı ve etkin yürütülebilmesi amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra sivil toplum örgütlerinin de katılımıyla her ilde Toprak Koruma Kurulu oluşturulması öngörülmektedir.

Madde 6- Toprak Koruma Kurullarının görev ve sorumlulukları belirlenmiştir.

Madde 7- Toprak ve arazinin korunması, geliştirilmesi ve kullanımı sürecinde dengeli ve en verimli sonuca ulaşmak toprağın bütün yönleriyle iyi tanınmasına bağlıdır. Toprağın değişik kullanımlar karşısındaki davranışları onların morfolojik ve genetik özellikleriyle yakından ilgilidir. Toprakların fiziksel, kimyasal, biyolojik özellikleri ve diğer morfolojik ve genetik özelliklerini belirlemek amacıyla yurt çapında ayrıntılı toprak etütlerinin yapılması, yapılan toprak etütleri sonucu toprakların mevcut genetik, morfolojik ve fizyografik özellikleri, arazilerin kullanım potansiyeli, yeteneği, problemleri ve ihtiyaç duyulan diğer özellikleri belirlenmektedir. Bu bilgilerin sistemli bir şekilde planlamacılara ve kullanıcılara sunulması için standart ölçekte haritalanması gerekir.

Ülkemizde ihtiyaç duyulan gıda, yem, lif ve diğer bitkisel üretimi önemli derecede etkileyen tarım arazilerinin niteliklerine göre belirlenerek sınıflandırılması bu kaynağın korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılmasında önemli yer tutmaktadır

Madde ile, ülkemizde toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, sınıflandırılması, toprak ve arazi ile ilgili standartlar ve haritaların hazırlanması ve veri tabanının oluşturulmasının çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 8- Yurdumuzda tarım yapılan arazilerin parsel büyüklükleri; başta mirasçılar arasında yapılan arazi paylaşımı veya ticari amaçlı arazi satışlarından kaynaklanan bölünme olmak üzere çeşitli nedenlerde küçülme ve ekonomik olmaktan çıkmaktadır. Küçülen parsellerde ileri tarım teknolojileri ve girdilerinin kullanılması zor veya ekonomik değildir. Çoğu zaman kaynak israfı ve arazi bozulması sürecinin hızlanarak artmasının nedeni yine küçülen parsellerde yapılan yoğun tarımsal faaliyetlerdir. İleri teknolojilerin tarımsal üretimde kullanılması ve tarımsal işletmenin sahip olduğu tarımsal arazi parsellerinin yeter büyüklükte olması işletme ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır.

Yurdumuzda ekolojik çeşitlilik, ekonomik ve sosyal yapıdaki farklılıklar nedeniyle; tarımsal üretim şekilleri ve bitki deseni de yörelere göre farklıdır. Madde ile, parsel büyüklüklerinin yapılacak araştırmalarla yörelere göre yeter büyüklükte belirlenmesi hükmü getirilmiştir.

Madde 9- G nt m zde gerek doğal olaylar gerekse insan faaliyetleri sonucu yeryüzünde bulunan toprak kaynaklarının bozulması ve yok olması hızla devam etmektedir. Doğal olayların meydana getirdiği bozulmalar büyük oranda arazi kullanılırken bilinçsiz insan faaliyetleri ile hızlandırılmaktadır.

Arazinin kullanım amacı ne olursa olsun etkilediği alan ve çevresinde bulunan toprakların zarar görmemesi için fiziksel, kültürel ve benzeri tedbirleri içeren, toprak korumaya esas planlar ve/veya projeler hazırlanması, uygulanması ve bunlara uyulması meydana gelecek zararları önleyecektir.

Madde ile arazilerin; yeteneğine uygun planlanması ve kullanım planlarında belirtilen amaçlar dışında kullanılmaması amacıyla, her türlü arazi kullanımlarında toprak korumayı temel ilke edinen arazi kullanım, tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projeleri ile toprak koruma projelerinin hazırlanması öngörülmektedir.

Madde 10- Yurdumuzda çeşitli amaçlarla ve değişik kişi veya kuruluşlar tarafından arazi kullanım planları yapılmakla beraber bir bütünlük ve uyum mevcut değildir.

Ülkemiz ekonomisi için önemli olan tarım, mera ve orman arazilerinin; doğal yapı, ekolojik, ekonomik ve toplumsal veriler gözetilerek bilimsel esaslara göre belirlenmesi; koruma, geliştirme ve kullanma sürecinde isabetli kararların alınmasına yardımcı olacaktır.

Çayır, mera ve orman arazilerinin belirlenmesi aşamasında; arazilerin yeteneğine uygun kullanımını sağlamak; arazi ve toprakların sınıflandırılması, haritalanması ve veri tabanı oluşturulmasında ihtiyaç duyulan standartları oluşturmak ve uygulamada yurt çapında bütünlüğünü sağlamak üzere ülkemiz topraklarının tamamının toprak ve arazi sınıflaması yapılması, muhtemel yanlış kullanımları ve standart oluşturmadaki kargaşayı önleyeceği gibi arazinin daha ekonomik ve bilimsel esaslara uygun kullanımını da temin edecektir.

Madde ile; çeşitli sektörlere tahsis amacıyla yapılan planların toprak ve arazide bozulma ve kayıplara neden olmaması için planlama yapılacak alanın seçiminde ve seçilen alanın planlanmasında toprakları korumanın temel ilke olması ve bu Kanunda  ng r len tedbirlerle birlikte arazi kullanım planlarının yapılması hükmi getirilmiştir.

Madde 11- Toprak kaybı ve bozulmasına doğrudan veya dolaylı olarak neden olan tarımsal faaliyetlerin önlenmesi; bu faaliyetlerin koruma, geliştirme ve verimli kullanma tekniklerine uygun olması ile mümkün olmaktadır.

Madde ile; tarımsal faaliyet yapılan arazilerin yeteneğine uygun planlanması ve toprak kaybına veya bozulmasına neden olan yanlış uygulamaların giderilmesi için tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projeleri hazırlanması hükmi getirilmiştir.

Tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında hazırlanacak plan veya projeler; toprağın işleme şekli, bitki deseninin seçimi, münavebe, ekim, dikim, sulama, ilaç ve gübre kullanımı gibi konularda, toprağın bozulması veya yok olmasını önleyecek her türlü arazi kullanım tekniklerini ve diğer fiziksel ve kültürel tedbirleri içerir.

Bu plan ve projeler parsel bazında yapılacağı gibi benzer ekolojik, ekonomik, toplumsal yapı ve arazi özelliklerine sahip yöreleri kapsayacak şekilde de hazırlanabilir. Plan veya projeler yapılırken kullanıcıların görüşlerinin ve maddi katkılarının alınması esası da getirilmiştir.

Madde 12- Madde ile; ülke topraklarının heyelan, sel oyuntusu gibi doğal olaylar ve insan faaliyetleri sonucu yapılan kazı veya dolgu ile tahribini önlemek, arazilerin planlı kullanılarak yatırımların uygun yerlere yönlendirilmesi için toprak koruma projesi hazırlanması öngörülmüştür.

Toprak koruma projeleri toprağın kimyasal, fiziksel, biyolojik bozulmasını önleyecek her türlü imalat, inşaat, kültürel ve diğer tedbirler ile tarım dışı kullanılan alandan çıkarılan toprakların kullanımı veya zararsız bir şekilde doğaya bırakılmasını kapsamalıdır. Bu projelerin hazırlanması ve konu ile ilgili yetki ve sorumluluklar, Bakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

Madde 13- Ekolojik ve toplumsal dengelerin oluşması ve milli ekonominin gelişmesinde önemli yeri olan mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, orman ve mera arazilerinin korunarak amacına uygun kullanılması, ülkenin genel ihtiyaçları gözetilerek planlanması; kalkınmanın ve ulusal sorumluluk bilincinin kaçınılmaz bir gereğidir.

Doğal üretim kaynaklarının başında gelen toprak kaynaklarının miktarı yurdumuzda oldukça sınırlı olup bugün olduğu gibi gelecek nesillerin de gıda, yem, lif ve yenilenebilir enerji üretiminin yegane kaynağı ve teminatıdır. Son zamanlarda bu kaynaklar amaç dışı veya yanlış kullanılarak, çeşitli şekillerde kirlenip bozulmakta ve üretim ortamı olmaktan çıkmaktadır.

Alternatifler bulunmasına karşın yatırımcılar; ulaşım, haberleşme, düşük inşaat maliyeti, enerji gibi temel altyapı kolaylıklarının bulunması nedeniyle bitkisel üretim potansiyeli yüksek arazileri yatırım için tercih edebilmektedir. Böylece amaç dışı kullanılan bu araziler bir daha geri dönmeyecek şekilde bitkisel üretim kabiliyetini yitirmektedir.

Madde ile; amaç dışı kullanımların şartları ve amaç dışına çıkarmanın yöntemi belirtilmektedir.

Ayrıca arazi kullanımında izin verme yetkisi olan tüm birimlerin kanunen sorumlu oldukları yerler için arazi kullanımı ve gerekli olan yerlerde toprak koruma projesi olmadan tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanılmasına izin veremeyecekleri hükme bağlanmaktadır.

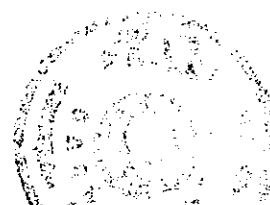
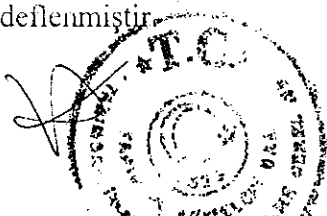
Madde 14- Tarım arazileri kısıtlı olan ülkemizin, tarımsal üretim kapasitesi yüksek alanlarını özenle korumak ve geliştirmek ilkesinden yola çıkılarak, bu niteliği taşıyan büyük ovaların korunmaya alınarak Türkiye'nin bitkisel ürün ihtiyacının bugün ve gelecek için güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Madde 15- Madde ile; erozyonla zamanında ve etkin olarak mücadele edilebilmesi amacıyla erozyona duyarlı arazilerin belirlenmesi ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanması öngörülmüştür. Böylece, günümüzün ve geleceğin büyük doğal afeti toprak erozyonu ve onun kaçınılmaz sonucu çölleşme ile mücadele sağlanacak ve aynı zamanda büyük harcamalar yapılarak milli ekonomiye kazandırdığımız baraj, gölet veya rezervuar havzalarında erozyon önleme çalışması yapılarak bu tesislerin ömürleri uzatılmış olacaktır.

Madde 16- Madde ile, tarım dışı faaliyetlerden kaynaklanan katı, sıvı, gaz atıklar ile gübre, ilaç ve benzeri tarım girdilerinin aşırı ve yoğun kullanımı sonucu oluşan kalıntıların toprağı kirletici ve bozucu olumsuzluklarının giderilmesi için gerekli önlemlerin alınmasına yönelik hükümler belirtilmiştir.

Madde 17- Madde ile; tarım arazilerinin korunarak verimli kullanılmasını ve ıslahını sağlamak ve tarım arazilerine yönelik tüm ekonomik girdilerin etkinliğini artırmak amacıyla yapılacak isteğe bağlı veya zorunlu arazi toplulaştırması çalışmaları ile; yeter işletme büyüklüğünün altında kalan küçük işletmelere ait parseller ve Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan araziler kullanılarak, yeter işletme büyüklüğündeki yeni parseller oluşturulması ve oluşturulan yeni parsellerle yeter büyüklükte tarım arazisi bulunmayan tarım işletmelerinin yeterliliğinin sağlanmasına yönelik hükümler getirilmiştir.

Madde 18- Madde ile; arazi kullanımı ve toprak koruma ile ilgili konularda Kanunun öngördüğü tedbirlerin alınması ve planlara uyulması hususlarındaki denetim Bakanlık ve valiliklere verilmiş, teknik denetimlerin ise Bakanlıkça yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca kurul üyeleri ve sivil toplum kuruluşlarının, tespit ettikleri, arazi bozulmaları ve toprak kayıpları ile ilgili faaliyetler hakkında kurullara ihbarda bulunabilmeleri imkanı getirilmiştir. Böylece kamu ve sivil toplum örgütlerinin konuya duyarlı hale getirilmesi ve Kanunun uygulanmasında etkinliğin sağlanması hedeflenmiştir.

Madde 19- Tarımsal faaliyet yapılan araziler insan aktivitelerinin en yoğun olduğu alanlardır. Toprak işlemeden hasada, her türlü girdi kullanımından zararlılarla mücadeleye kadar bir çok faaliyette koruma, geliştirme ve verimli kullanma hedef olmalıdır. Toprakların kirlenmesi, bozulması veya bulunduğu yerde fonksiyonlarını yerine getirmesinin engellenmesi sonucunu doğuran, arazinin yeteneğine uygun olmayan her türlü tarımsal faaliyetin önlenmesi ve yeteneğine uygun kullanımların teşvik edilmesi, hazırlanan kullanım planlarına uyulması ve aykırı davranışlar sonucu meydana gelen kayıplar ve zararların valilikler tarafından giderilmesi ve giderilirken yapılan masrafların sebebiyet verenler tarafından karşılanması gerekmektedir.

Toprağa katı, sıvı, gaz veya radyoaktif halde doğrudan veya dolaylı yollarla karışarak toprağın verimliliğini ve üretkenliğini olumsuz yönde etkileyen ve toprak bozulmasına neden olan her türlü faaliyet yasaklanmaktadır. Bu tür faaliyetler tespit edildiğinde derhal durdurulur, meydana gelen zararlar ilgili ve sorumlular tarafından karşılanır. Gerekli tedbirler alınmadan bu tür zararlı faaliyetlere izin verilmez. Madde ile; miktar ve esas olarak zararlı olan sanayi ve evsel atıklar, radyoaktif maddeler, tarımsal gübre ve ilaçların yanlış kullanımı gibi kirliliğe ve toprak bozulmasına neden olan çeşitli faaliyetin önlenmesi amacıyla idari para cezaları öngörülmektedir.

Madde 20- Toprak bozulmalarının önlenmesi ve izinsiz arazi kullanımı ile hazırlanan plan ve projelere aykırı faaliyetlerin önlenmesi için gerekli tedbirler ve yaptırımlar ile cezaların uygulanma esasları düzenlenmiştir.

Madde 21- Kanunda belirtilen idari cezaların verilmesi ve uygulanmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Madde 22- Madde ile; Kanunda çıkarılması öngörülen yönetmeliklerin hazırlanması için bir yıl süre belirlenerek, Kanunun işlerlik kazanabilmesi ve olabilecek gecikmelerin önlenmesi öngörülmüştür.

Madde 23- Madde ile; 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına (c) bendi ilave edilerek, tarım arazilerinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri doğrultusunda gerekli izinler alınmadan planlanamayacağı hükmü getirilmiştir.

Madde 24- Madde ile; 3402 sayılı Kadastro Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek, sulu ve kuru arazi ayrımının; uygulama alanlarıyla sınırlı olarak uygulanan ve halk sulamalarını içermeyen 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunundaki tanıma göre değil, ülke çapında uygulanacak olan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa göre yapılması hükme bağlanmıştır.

Madde 25- Madde ile, uygulamada doğması muhtemel farklı yaklaşımları önlenmek için Mera Kanununda bazı değişiklikler yapılmaktadır. Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yapılan değişiklikle, su ürünleri üretim alanlarında yapılan tarımsal faaliyetlerin alan ihtiyacı karşılanması amaçlanmıştır.

14 üncü maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, mera sınıflamalarında kullanılmayan ve arazilerin yanlış kullanımlardan kaynaklanan bozulmayı önlemek ve arazinin toprak işlemeye uygunluğunu belirlemek için geliştirilen arazi kabiliyet sınıflaması fıkradan çıkartılarak sadece mera sınıflamalarında kullanılan sınıflama sistemi getirilmiştir.

Maddeye eklenen fıkra ile, arazilerin ekonomik ve ekolojik gerçeklere uygun kullanımı hedeflenmiştir. Kullanım bütünlüğü ve arazinin niteliği gözetilerek ülke yararına arazilerin en uygun kullanımı düzenlenmektedir.

Madde 26- Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve 1/1/2003 tarihinden önce kesinleşen imar plnları içerisinde yerleşim yeri olarak işgal edilerek mera olarak kullanımı teknik olarak mümkün olmayan yerlerin Hazine adına tescili yapılırken ilgililerden, tahsis amacının değiştirilmesine dayalı olarak Mera Kanunu uyarınca ot bedeli adı altında ücret alınmakta, ayrıca tescil sonrası arazinin Hazine tarafından ilgiliye satışı sırasında da ikinci bir ücret alınmaktadır. Söz konusu arazi zaten mera vasfını kaybetmiş olduğundan ot bedeli adı altında alınan ücret kaldırılmakta ve aynı arazi için iki defa ücret ödenmesi uygulaması sona erdirilmektedir.

Geçici Madde 1- Tasarının ilgili birimlerin görüşüne sunulması ve internet üzerinden kamuoyuna duyurulması ile Kanuna yoğun ilginin arttığı 1/1/2004 tarihinden önce gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış tarım arazilerinin istenilen amaçla kullanımı için Kanunun yürürlük tarihinden sonra altı ay içerisinde Bakanlığa müracaat edilmesi, hazırlanacak toprak koruma projesine uyulması ve tarım dışı kullanılan arazilerin her metre karesi için iki Yeni Türk Lirası para ödenmesi şartıyla izin verileceği hükmü getirilmiştir. Bu arazilerin tarımsal niteliği geri kazanılamayacak şekilde bozulduğu için böyle bir düzenlemeye gidilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Madde 27- Yürürlük maddesidir.

Madde 28- Yürütme maddesidir.

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; toprağın doğal veya yapay yollarla kaybını ve niteliklerini yitirmesini engelleyerek korunmasını, geliştirilmesini ve sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı arazi kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamı dışında kalan, arazi ve toprak kaynaklarının bilimsel esaslara uygun olarak belirlenmesi, sınıflandırılması, arazi kullanım planlarının hazırlanması, koruma ve geliştirme sürecinde toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutlarının katılımcı yöntemlerle değerlendirilmesi, amaç dışı ve yanlış kullanımların önlenmesi, korumayı sağlayacak yöntemlerin oluşturulmasına ilişkin sorumluluk, görev ve yetkilerin tanımlanması ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b) Kurul: Toprak Koruma Kurulunu,
- c) Toprak: Mineral ve organik maddelerin parçalanarak ayrışması sonucu oluşan, yeryüzünü ince bir tabaka halinde kaplayan, canlı ve doğal kaynağı,
- d) Arazi: Toprak, iklim, topografya, ana materyal, hidroloji ve canlıların değişik oranda etkisi altında bulunan yeryüzü parçasını,
- e) Tarım arazisi: Toprak, topografya ve iklimsel özellikleri tarımsal üretim için uygun olup, halihazırda tarımsal üretim yapılan veya yapılmaya uygun olan veya imar, ihya, ıslah edilerek tarımsal üretim yapılmaya uygun hale dönüştürülebilen arazileri,
- f) Mutlak tarım arazisi: Bitkisel üretimde; toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan, topografik sınırlamaları yok veya çok az olan; ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan, halihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli olan arazileri,
- g) Özel ürün arazisi: Mutlak tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topografik sınırlamaları nedeniyle yöreye adapte olmuş bitki türlerinin tamamının tarımının yapılamadığı ancak özel bitkisel ürünlerin yetiştiriciliği ile su ürünleri yetiştiriciliğinin ve avcılığının yapılabildiği, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan arazileri,
- h) Dikili tarım arazisi: Mutlak ve özel ürün arazileri dışında kalan ve üzerinde yöre ekolojisine uygun çok yıllık ağaç, ağaççık ve çalı formundaki bitkilerin tarımı yapılan, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan arazileri,
- ı) Marjinal tarım arazisi: Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topografik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı arazileri,
- i) Yeter büyüklükte tarımsal arazi parseli: Makineli tarımda toplam işlem zamanları ile alan kayıplarını optimum yapabilen, arazi nitelikleri, ürün deseni ve potansiyeline göre Bakanlık tarafından belirlenen en küçük parsel büyüklüğünü,
- j) Yeter gelirli tarımsal işletme: Bir tarım işletmesinde üretim faktörlerinin rasyonel kullanımına olanak vererek işletmenin gelişmesini temin eden, ailenin ekonomik ve sosyal gelişimini temin edecek geliri sağlayan, tarımsal yapının muhafazası ve tarımın sürekliliğini sağlayan en küçük işletme büyüklüğünü.

k) Tarım dışı alanlar: Üzerinde toprak bulunmayan çıplak kayalar, daimi karla kaplı alanları, ırmak yataklarını, sahil kumullarını, askeri alanları, endüstriyel, turizm, rekreasyon, iskan, altyapı ve benzeri amaçlarla planlanmış arazileri,

l) Sulu tarım arazisi: Tarımı yapılan her türlü bitkinin büyüme devresinde ihtiyaç duyduğu suyun yeterli miktarda karşılandığı arazileri,

m) Tarımsal amaçlı yapılar: Toprak koruma ve sulamaya yönelik altyapı tesisleri, entegre nitelikte olmayan hayvancılık ve su ürünleri üretim ve muhafaza tesisleri ile zorunlu olarak tesis edilmesi gerekli olan müstemilatı, mandıra, üreticinin bitkisel üretime bağlı olarak elde ettiği ürünü için ihtiyaç duyacağı yeterli boyut ve hacimde depolar, un değirmeni, tarım alet ve makinelerinin muhafazasında kullanılan sundurma ve çiftlik atölyeleri, seralar, tarımsal işletmede üretilen ürünün özelliği itibarıyla hasattan sonra iki saat içinde işlenmediği takdirde ürünün kalite ve besin değeri kaybolması söz konusu ise bu ürünlerin işlenmesi için kurulan tesisler ile Bakanlık tarafından tarımsal amaçlı olduğu kabul edilen entegre nitelikte olmayan diğer tesisleri,

n) Arazi yetenek sınıflaması: Toprak bozulmasına neden olmayacak şekilde arazinin en uygun tarımsal kullanımını sağlayan kullanım ve koruma verilerini bir araya getirerek temel toprak etütlerine ve iklim koşullarına dayalı yapılan; toprakların işlemeli tarıma ve genellikle kültür bitkilerinin yetiştiriciliğine uygunluk derecesini belirlemeye yönelik arazi sınıflamasını,

o) Arazi kullanım planlaması: Ülkesel ve bölgesel planlamalara ve sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olarak, toprağın ve diğer çevresel kaynakların bozulmasını önlemek için ekolojik, toplumsal, ekonomik şartlar ile farklı arazi kullanım şekillerini oluşturmaya yönelik toprak ve su potansiyelinin sistematik olarak değerlendirilmesini ve birbirleri ile olan ilişkilerini belirleyen rasyonel arazi kullanım planlarını,

ö) Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projeleri: Tarım alanlarında yörenin ekolojik, ekonomik ve toplumsal özellikleri dikkate alınarak toprakların sürekli üretkenliğini sağlayacak tarım tekniklerini, toprak, su, bitki ve insan ilişkileri ile toprak korumaya yönelik diğer fiziksel, kimyasal, kültürel ve bitkisel düzenlemeleri kapsayan rasyonel tarımsal arazi kullanım plan ve projelerini,

p) Toprak koruma projeleri: Toprağın doğal veya insan faaliyetleri sonucu yok olmasını, bozulmasını veya zarar görmesini önlemek ve sürekli üretken kalmasını sağlamak için yapılan fiziksel, kültürel ve bitkisel tedbirleri kapsayan projeleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Arazi Mülkiyet Hakkının Kullanımı ve Toprak Koruma Kurulunun Teşekkülü

Arazi mülkiyet hakkının kullanım esası

Madde 4- Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve Hazinesinin özel mülkiyetinde olan araziler ile kamu kurumlarına, gerçek ve tüzel kişilere ait olan arazilerin mülkiyet hakkı kullanılırken; toprağın üretim fonksiyonu, endüstriyel, sosyo ekonomik ve ekolojik işlevlerinin tamamen, kısmen veya geçici olarak engellenmemesi amacıyla, araziye kullananlar gerekli önlemleri alır.

Toprak Koruma Kurulunun teşekkülü

Madde 5- Her ilde, valinin veya görevlendireceği bir vali yardımcısının başkanlığında, ildeki tarımdan sorumlu birim amiri tarafından başkan yardımcılığı ve sekreteryaya hizmetleri görevi yürütülmek üzere, ilde plan yapma yetkisine sahip kamu kurum ve kuruluşlarından üç birimin ve Maliye Bakanlığının ildeki üst düzey temsilcileri ile tarımsal planlamalar ve toprak koruma konularında ulusal ölçekte faaliyette bulunan meslek veya sivil toplum kuruluşlarının yerel temsilcilerinden üç kişi olmak üzere Kurul teşkil edilir. Kurulun gündeminde bulunan araziler Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün proje alanı veya 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa göre uygulama alanı ilan edilen yerlerden ise bu alanlarda uygulama yapan birimin yetkili temsilcisi de Kurula dahil edilir.

Kurulun kuruluş, çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Kurulun görevleri

Madde 6- Kurulun görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Arazi kullanılan tüm faaliyetlerde, arazinin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılmasına yönelik inceleme, değerlendirme ve izleme yapmak, ortaya çıkan olumsuzlukları belirlemek, toprak korumayı ve bununla ilgili sorunları giderici önlemleri almak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak için görüş oluşturmak,

b) Arazi kullanımını gerektiren tüm girişimleri yönlendirmek üzere yerel plan veya projelerin uygulanması amacıyla takibini yapmak,

c) Toprak koruma önlemlerinin yerine getirilmesi sürecini, yerel ölçekte izlemek, değerlendirmek ve çözümleyici öneriler geliştirmek, hazırlanacak toprak koruma ve arazi kullanım planları doğrultusunda, yerel ölçekli yıllık iş programları için görüş oluşturmak ve uygulamaya konulmasının takibini yapmak,

d) Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Toprak ve Arazi Varlığının Belirlenmesi

Toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, standartlar ve haritaların hazırlanması, veri tabanının oluşturulması

Madde 7- Bakanlık, toprak koruma ve kullanmaya yönelik farklı sistemler kullanarak arazi ve toprakla ilgili sınıflamaları yapar veya yaptırır.

Tarım arazileri; doğal özellikleri ve ülke tarımındaki önemine göre, nitelikleri Bakanlık tarafından belirlenen mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve marjinal tarım arazileri olarak sınıflandırılır.

Toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, sınıflandırılması, etüt, analiz ve sınıflama ile ilgili standart oluşturulması, harita ve veri tabanının hazırlanması ve kullanıcıların hizmetine sunulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarımsal arazi parsel büyüklüklerinin belirlenmesi

Madde 8- Tarımsal faaliyetin ekonomik olarak yapılabilirdiği en küçük alana sahip ve daha fazla küçülmemesi gereken yeter büyüklükteki tarımsal arazi parsel büyüklüğü, bölge ve yörelerin ekonomik, ekolojik ve teknik özellikleri gözetilerek, Bakanlık tarafından belirlenir.

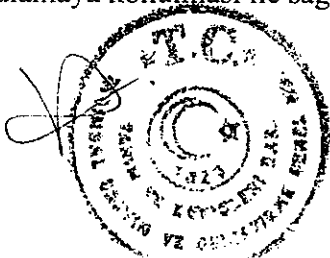
Kamu yatırımları için ihtiyaç duyulan yerler hariç olmak üzere tarım arazileri, belirlenen yeter büyüklükteki tarımsal arazi parsellerinden daha küçük parçalara bölünemez. Miras yolu ile intikallerde yeter büyüklükteki parseller oluşturulamıyorsa ifraz yapılmaz, ortak kullanım, kiralama veya satış yoluna gidilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Toprakların Korunması ve Arazi Kullanımı

Toprakların korunması

Madde 9- Arazi kullanımını gerektiren her türlü girişim ve yatırım sürecinde toprakların korunması, doğal ve yapay olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarının önlenmesi; arazi kullanım planları, tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projeleri ile toprak koruma projelerinin uygulamaya konulması ile sağlanır.

Arazi kullanım planlarının yapılması

Madde 10- Ülkesel ve bölgesel planlara uyum sağlayacak şekilde, su potansiyeli, toprak veri tabanı ve haritaları esas alınarak sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda toprağın niteliği ve arazinin yeteneği gözetilerek uygun arazi kullanım biçimleri belirlenir.

Bakanlık veya valilikler tarafından hazırlanacak arazi kullanım planlarında; yerel, bölgesel ve ülkesel ölçekte tarım arazileri, mera arazileri, orman arazileri, özel kanunlarla koruma altına alınmış alanlar, yerleşim alanları, sosyal ve ekonomik amaçlı altyapı tesisleri ile diğer arazi kullanım şekillerine yer verilir. Tarım arazileri, bu Kanunda belirtilen istisnalar hariç olmak üzere arazi kullanım planlarında belirtilen amaçları dışında kullanılamaz. Arazi kullanım planlarında yer verilen kullanım şekilleri ilgili kanunlar kapsamında sorumlu bakanlık veya kuruluşlar tarafından değerlendirilir.

Arazi kullanım planının hazırlanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projelerinin hazırlanması

Madde 11- Tarım arazilerinde toprağın kimyasal, fiziksel ve biyolojik özelliklerinin sürekli üretim sağlayacak şekilde korunarak kullanımı için, en az bir ziraat mühendisi sorumluluğunda tarımsal amaçlı arazi kullanım plan veya projeleri valilikler tarafından hazırlanır veya hazırlattırılır.

Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan veya projelerinin hazırlanmasında, çiftçilerin ve arazi sahiplerinin görüşleri ile sahip oldukları arazi miktarı oranında maddi katkıları alınır.

Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan veya projelerinin uygulanacağı arazinin sınırları, büyüklüğü, alınacak katkılar ve uygulama ile ilgili diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Toprak koruma projelerinin hazırlanması

Madde 12- Toprağın bulunduğu yerde tarımsal amaçla kullanmak üzere korunması esastır.

Ancak zorunlu olarak sanayi, ulaştırma, enerji tesisleri, iletim hatları, depolama alanları, madencilik, turizm, inşaat ve benzeri faaliyetler için tahsis edilen yerlerde yapılan kazı veya dolgu çalışmaları ile bu faaliyetler sonucu ortaya çıkan atıkların yakın ve uzak çevre arazilere vereceği kirlilik zararı, toprak kayıpları ve arazi bozulmaları söz konusu ise, araziye kullananlar tarafından toprak koruma projeleri hazırlanır veya hazırlattırılır.

Toprak koruma projeleri arazi bozulmalarını ve toprak kayıplarını önlemek için gerekli olan sekileme, çevirme, koruma duvarı, bitkilendirme, arıtma, drenaj gibi imalat, inşaat ve kültürel tedbirleri içerir, en az bir ziraat mühendisi sorumluluğunda hazırlanır ve ilgili valilik tarafından onaylanır.

Ayrıca heyelan, sel oyuntusu, rüzgar erozyonu gibi doğal olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarını önlemek için valilikler toprak koruma projelerini hazırlatarak uygulamasını yapar veya yaptırır.

Toprak koruma projelerinin gerekliliği, hazırlanması, uygulanması, yetki ve sorumlulukların belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı

Madde 13- Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz. Ancak, alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla;

- a) Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar,
- b) Doğal afet sonrası ortaya çıkan yerleşim yeri ihtiyacı,
- c) Petrol ve doğal gaz arama ve işletme faaliyetleri,
- d) İlgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri,
- e) Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış yatırımlar

için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilir.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dışında kalan tarım arazileri; valilikler tarafından tarım dışı kullanımlara tahsis edilebilir.

Tarımsal amaçlı yapılar için, projesine uyulması şartıyla ihtiyaç duyulan miktarda her sınıf ve özellikteki tarım arazisi valilik izni ile kullanılır.

Birinci fıkranın (c) ve (d) bentleri kapsamında izin alan işletmeciler faaliyetlerini çevre ve tarım arazilerine zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler.

Bu madde kapsamında valiliklerce verilen kararlara yapılan itirazlar Bakanlık tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

Tarım arazilerinin korunması ve amaç dışı kullanımına dair uygulamaların usul ve esasları Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarımsal potansiyeli yüksek büyük ovaların belirlenmesi ve korunması

Madde 14- Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar; kurul veya kurulların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir.

Büyük ovalardaki koruma ve geliştirme amaçlı tarımsal altyapı projeleri ve arazi kullanım planları, kurul veya kurulların görüşleri dikkate alınarak, Bakanlık ve valilikler tarafından öncelikle hazırlanır veya hazırlattırılır. Bu alanlarda bulunan tarım arazileri; tarımsal amaçlı yapılar ve Bakanlar Kurulunca kamu yararı kararı alınmış faaliyetler hariç, arazi kullanım planlarında belirlenen amacı dışında kullanılamaz.

Büyük ova koruma alanlarının belirlenmesi ve korunmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Erozyona duyarlı alanların belirlenmesi ve korunması

Madde 15- Doğal ve yapay olaylar sonucu toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri bozulmuş veya bozulma ihtimali olan araziler ile siltasyondan önemli derecede etkilenen baraj, gölet ve benzeri rezervuar havzalarında toprak kayıplarını ve siltasyonu önlemek, koruma, geliştirme ve kullanmayı esas alan teknikleri yerleştirmek amacıyla, kurulların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile erozyona duyarlı alanlar belirlenir.

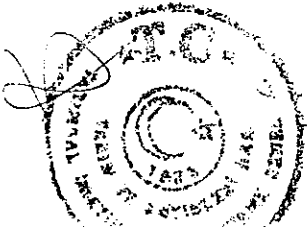
Erozyona duyarlı arazilerin belirlenmesi ve korunması amacıyla bu arazilerin kullanım planları ve altyapı projeleri; kurulların görüşleri dikkate alınarak, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet alanları ile sınırlı olmak kaydıyla kamu kuruluşlarının birbirlerine bağlı hizmetlerini aksatmayacak şekilde bir uyum ve zaman planlaması içerisinde, havza bazında ilgili kamu kuruluşları tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu amaçla yapılan veya yaptırılan rüzgar perdeleri, sekiler, sel oyuntusu önleme yapıları gibi fiziki yapıların korunması arazi sahiplerine aittir.

Bakanlık; kurak, yarı kurak ve az yağışlı yerlerde iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri de dahil olmak üzere çeşitli nedenlerle toprak bozulması görülen çölleşmeye maruz alanlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile işbirliği yaparak gerekli önlemleri alır veya aldırır.

Erozyona duyarlı alanların belirlenmesi ve korunmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Toprak kirliliğinin önlenmesi

Madde 16- Valilikler, tarımsal veya tarım dışı faaliyetlerden kaynaklanan toprağı kirletici ve bozucu olumsuzlukların giderilmesi için gerekli önlemleri alır ve aldırır.

Arazi toplulaştırması ve dağıtımı

Madde 17- Bakanlık, arazinin rasyonel kullanımını sağlamak amacıyla parsel büyüklüklerinin optimum ölçülerde oluşması için, doğrudan veya kurulların talebi üzerine kamu yararına arazi toplulaştırma kararı alabilir.

Toplulaştırma yapılacak arazi sınırları, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir. Bakanlar Kurulunun bu kararı toplulaştırma ve diğer işlemler yönünden kamu yararı kararı sayılır. Bu karar sonucu isteğe bağlı olarak veya maliklerin muvafakati aranmaksızın proje bazında arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile kırsal alan düzenlemesi Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır. Uygulamada isteğe bağlı toplulaştırmalara öncelik tanınır.

Ekonomik ölçekte, yaşayabilir ve gelişebilir tarım işletmeleri oluşturmak için tarım arazisi bulunmayan veya yetersiz olan çiftçilere, tarımsal işletme kurabilmeleri veya mevcut olanı geliştirmeleri amacıyla Devletin mülkiyetinde bulunan tarım arazisi niteliğindeki arazilerden toplulaştırma kapsamında dağıtım yapılır.

Bakanlık, yeter büyüklükte olmayan tarımsal arazi parsellerini gerektiğinde ilgili kişilerin muvafakati alınmak kaydıyla piyasa fiyatlarından satın alabilir. Toplulaştırma uygulamalarında, Hazineye ait tarım arazileri ile birlikte bu araziler kullanılarak yeter büyüklükte yeni parseller oluşturulur ve bu parseller; arazisi satın alınan veya yeter büyüklükte tarım arazisi olmayan yöre çiftçilerine öncelikli olmak üzere, satılır. Bu amaçla yapılan alım ve satımlar her türlü vergi, resim, harç ve katkı payından muaftır.

Arazi toplulaştırma çalışmalarının usul ve esasları tüzükle düzenlenir.

BEşİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Yaptırımlar

Denetim

Madde 18- Bu Kanunun uygulamasında denetim görevini Bakanlık veya valilikler yerine getirir. Bu Kanunda yer alan projelerle ilgili denetim örnekleme yöntemiyle yapılır ve sonucundan Bakanlık ve kurullara bilgi verilir. Uygulamada etüt, sınıflama, analiz gibi toprak ve arazi ile ilgili teknik konularda denetim görevini Bakanlık yapar. Kurul üyesi kurum veya kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları tespit ettikleri arazi bozulmaları ve toprak kayıpları ile ilgili faaliyetler hakkında valiliklere ihbarda bulunabilir. Valilikler konuyu inceleyerek sonucu en geç üç ay içerisinde ihbarı yapana bildirmek zorundadır.

Tarım arazilerinin yanlış kullanımlarında uygulanacak cezalar

Madde 19- Tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projelerine uyulması zorunludur.

Bu plan veya projelere aykırı hareket edilerek arazi tahrip edilmiş veya diğer koruma ve üretim yapılarına zarar verilmiş ise, valilikçe tespit yaptırılarak sorumlular bir kez uyarılır ve projeye uygunluk sağlanması için azami üç ay süre verilir. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda faaliyet durdurulur. Valilikçe arazinin eski haline dönüştürölmesi için yapılan tüm masraflar sorumlulardan tahsil edilir. Ayrıca, araziye zarar verenlere, tahrip edilen mutlak tarım arazilerinin her metre karesi için bir Yeni Türk Lirası, özel ürün ve dikili tarım arazilerinin her metre karesi için yetmiş beş Yeni Kuruş, marjinal tarım arazilerinin her metre karesi için elli Yeni Kuruş idari para cezası verilir.

Valiliğin yaptıracağı tespitlerle plan veya projelere uyulduğu ve arazi tahribatının durduğu belirlenirse sınırlama ve hak mahrumiyetleri ortadan kalkar.

Tarım dışı amaçlı arazi kullanımlarına ilişkin cezalar

Madde 20- Tarım dışı arazi kullanımlarında toprak koruma projelerine uyulması zorunludur.

Tarım dışı arazi kullanımına izinsiz başlanması veya hazırlanan toprak koruma projelerine uyulmaması halinde, aşağıdaki işlemler gerçekleştirilir ve yaptırımlar uygulanır:

a) Arazi kullanımı için izinsiz işe başlanmış ve çalışmalar devam ediyorsa; valilik işi tamamen durdurur, yapılan iş tamamlanmış ise kullanımına izin verilmez. Kullanılan arazi tarım dışı amaçlı kullanıma uygun yerlerden ise kullanılan alanın her metre karesi için bir Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir ve bu Kanunda öngörülen tedbirlerle birlikte gerekli izinler alınması şartıyla işin tamamlanmasına veya iş bitmiş ise kullanımına izin verilir. Arazi kullanım planlarında, tarımsal amaç için ayrılmış arazilerde, izinsiz yapılan bütün yapılar yıkılır ve temizlenir. Temizlik ve arazinin yeniden eski haline gelmesi için yapılan masraflar sorumlulardan tahsil edilir. Ayrıca, zarar verilen mutlak tarım arazilerinin her metre karesi için iki Yeni Türk Lirası, özel ürün ve dikili tarım arazilerinin her metre karesi için yüzelli Yeni Kuruş, marjinal tarım arazilerinin her metre karesi için bir Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir.

b) Toprak koruma projelerine aykırı hareket ederek arazinin tahribine ve/veya diğer koruma ve üretim yapılarına zarar verilirse valilik tarafından sorumlular bir kez uyarılır ve projeye uygunluk sağlanması için azami üç ay süre verilir. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda yapılan işler valilikçe tamamen durdurulur, verilen kullanım izni iptal edilir ve zarar verilen mutlak tarım arazilerinin her metre karesi için iki Yeni Türk Lirası, özel ürün ve dikili tarım arazilerinin her metre karesi için yüzelli Yeni Kuruş, marjinal tarım arazilerinin her metre karesi için bir Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. Arazinin temizlenmesi ve eski haline dönüştürülmesi için yapılacak masraflar ve verilen bu cezalar sorumlulardan tahsil edilir.

c) Toprak koruma projelerinin bulunmaması, yetersizliği veya zamanında gerekli tadilatların yapılmaması sonucu arazi tahribi veya toprak kayıpları söz konusu olursa meydana gelecek zararlardan; proje hazırlanmasına gerek olmadığına karar verenler, proje hazırlanmış ise projeyi hazırlayan ve onaylayanlar sorumludur.

İdari cezalara itiraz ve tahsil

Madde 21- Bu Kanunda yazılı olan idari cezalar o yerin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Verilen idari cezalara dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca tahsil olunur.

ALTINCI BÖLÜM

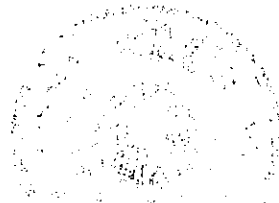
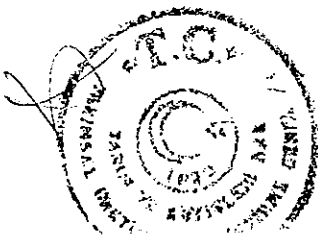
Çeşitli Hükümler

Yönetmelikler

Madde 22- Bu Kanunun uygulanmasına dair yönetmelikler ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak, Bakanlık tarafından Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Madde 23- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıda (c) bendi eklenmiştir.

“c) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere planlanamaz.”

Madde 24- 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Sulu veya kuru arazi ayrımı, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümlerine göre yapılır.”

Madde 25- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“d) Köy yerleşim yeri ile uygulama imar plânı veya uygulama plânlarına ilave imar plânlarının hazırlanması, toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması, milli park ve muhafaza ormanı kurulması, doğal, tarihî ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi, bu kaynaklarda yapılması gereken su ürünleri üretimi faaliyetleri için ihtiyaç duyulan,”

“ Durum ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f) ve (g) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz.”

“Bakanlık tarafından uygulanan mera veya arazi toplulaştırma projeleri kapsamında; arazinin niteliği ve kullanım bütünlüğü dikkate alınarak işlenen tarım arazilerinden mera kullanımına, mera kullanımından işlemeli tarıma takas usulü ile dönüşüm yapılabilir. Tarımsal kullanım veya mera bütünlüğünü sağlamak için, nitelikleri itibarıyla takas edilecek arazi bulunamaması durumunda piyasa fiyatından alım ve satım yoluna gidilir, yapılan alım ve satımlar her türlü vergi, resim ve harçtan muafır. Takas veya alım satım yolu ile kullanım şekli belirlenen araziler on yıl süre ile amacı dışında kullanılamaz, on yılın sonunda Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle amacı dışına çıkarılabilir.”

Madde 26- 4342 sayılı Mera Kanununun geçici 3 üncü maddesinde yer alan “tahsis amacı değiştirilerek” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1- 1/1/2004 tarihinden önce tarım arazileri; gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış ve tarımsal bütünlüğü bozmuyor ise; söz konusu arazinin istenilen amaçla kullanımı için, altı ay içerisinde Bakanlığa müracaat edilmesi, hazırlanacak toprak koruma projesine uyulması ve tarım dışı kullanılan tarım arazilerinin her metre karesi için iki Yeni Türk Lirası ödenmesi şartıyla izin verilir.

GENEL GEREKÇE

Yaşamın temel öğelerinden olan toprak, ekonomisi büyük ölçüde tarımsal üretime bağlı olan ülkemizde, önemli bir üretim faktörüdür. Ancak, asırlardır pek çok medeniyete beşiklik yapmış olan Anadolu topraklarında, yoğun arazi kullanımı, aşırı otlatma, yangınlar ve tarla açma gibi nedenlerle doğal bitki örtüsü tahribata uğramış, bozulan doğal dengeler sonucu bazı bölgelerimizde erozyon bir felaket haline gelmiştir.

Günümüzde ise hızlı nüfus artışı ile teknolojik ve endüstriyel gelişmeler yeni konutların, fabrikaların ve yolların yapımını zorunlu kılmaktadır. Maalesef bu gereksinimler çoğu kez arazinin kullanım amacı, topografyası ve bitki örtüsü tahrip edilerek karşılanmaktadır. Arazinin doğal özellikleri gözetilmeden tarım, mera, orman alanı veya tarım dışı amaçlı kullanılması erozyon, çoraklaşma, kirlenme gibi arazi bozulmalarını artırmakta ve ülkede ekonomik kayıplar yanında ekolojik kayıpları da beraberinde getirmektedir.

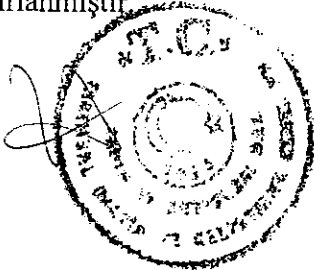
Kuşkusuz topraktan çeşitli amaçlar için yararlanılacaktır. Ancak günümüz teknolojik koşullarında arzı artırılmayan, yerine geçebilecek bir eşdeğeri olmayan, olduğu yerde iken daha üretken olabilen, oluşumu asırlar sürmesine rağmen kaybı dakikalar içinde gerçekleşebilen ve kıt bir kaynak olan topraktan alınan ürün gittikçe azalmaktadır. Bu nedenlerden dolayı öncelikle üretken tarım topraklarının ve arazi bütünlüğünün çok iyi korunması gerekmektedir.

Toprak kaynaklarımızın korunması, geliştirilmesi, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve en üst düzeyde üretimde kullanılması çok iyi hazırlanmış arazi kullanım planlarıyla mümkün olacaktır. Arazi kullanım planları ile tarım için uygun olmayan verimsiz araziler belirlenerek, gerekli altyapı düzenlemelerinin getirilmesi suretiyle sanayi için mekan ve hammadde, kentleşme ve turizm için yerleşim yeri olarak tahsis edilecek ve böylece tarım dışı kullanımlara uygun alternatifler yaratıldığından tarım alanlarının tahribi azalacaktır. Diğer taraftan özellikleri tarımsal kullanıma uygun olmayan arazilerin toprak işlemeli tarımdan mera veya orman gibi kullanımlara dönüştürülmesi bu alanlardaki arazi bozulmalarını önleyecek, tarımsal kullanımı daha ekonomik olan alanların da tarıma kazandırılması sağlanacaktır.

Bu nedenle her şeyden önce "üretilemeyen kaynak bir avuç toprak" gerçeğinin toplumun her kesimi tarafından bilinçli bir yaşam anlayışı haline dönüşmesi sağlanmalıdır. Tanımlanan bu yeni tutum ve anlayış biçimi ekonomik, toplumsal, teknolojik, finansal ve hukuksal boyutları içeren bir sürecin hayata geçirilmesini gerektirmektedir. Bu sürecin en önemli aşamalarından biri, hatta süreci başlatacak olan güç yasal düzenlemelerdir.

Ancak hukuk sistemimizde yer alan bazı kanunlarda; toprakların durumu yalnızca mülkiyet gözetilerek ele alınmış, toprakların üretim gücünün korunması, geliştirilmesi ve tarım işletmelerinde optimum parsel büyüklüğü oluşturulması gibi durumları düzenleyen özel bir kanun çıkarılmamıştır.

Toprak varlığımızın yoğun ve yaygın bir şekilde kaybolmasına neden olan bu yasal boşluğu gidermek ve tarımın en önemli girdilerinden olan toprağın, tarımın diğer konularıyla birlikte ele alınmasını ve hizmetlerin bütünlük içerisinde yürütülmesini sağlamak, arazilerin ekonomik ve ekolojik kazanımlar gözetilerek planlı kullanım ilkelerini belirlemek amacıyla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

T/ 605

Yürürlük

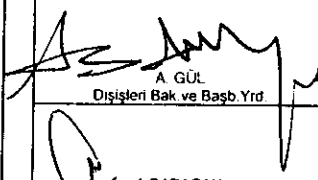
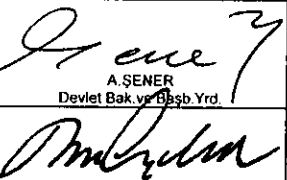
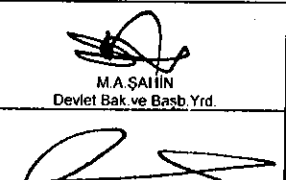
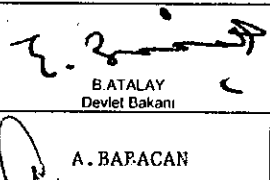
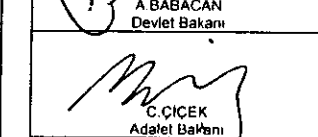
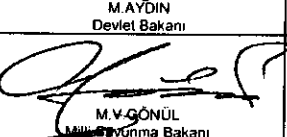
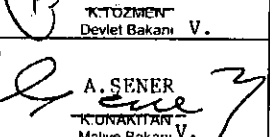
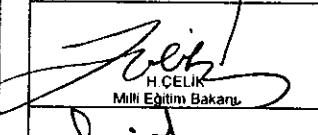
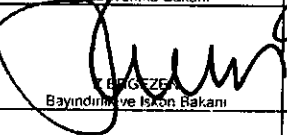
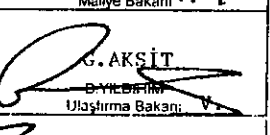
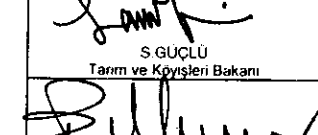
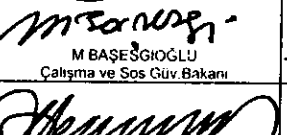
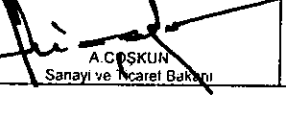
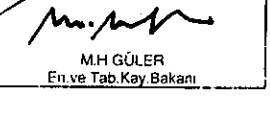
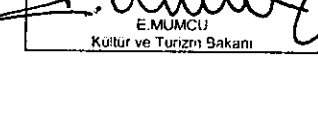
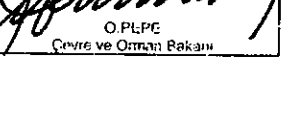
Madde 27- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 28- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 A. BABACAN K. TÖZMEN Devlet Bakanı V.
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Mülkiyet ve İstisna Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 A. ŞENER K. ONAKTAN Maliye Bakanı V.
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 B. GEZEL Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKTAĞ Sağlık Bakanı	 G. AKŞİT B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı V.
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 A. ÇİŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER Eni. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101.124

51